

Naudas plūsmas pārskata nozīme un praktiskais pielietojums (3) (3/46/19)

Iepriekšējās nedēļās publicētā raksta nobeigums.

Naudas plūsmas no finansēšanas darbības ietver samaksāto un saņemto naudu no ārējiem finansējuma avotiem attiecībā uz būtiskām finansējuma summām. Lai aprēķinātu šīs summas, bilancē uzrādīto ilgtermiņa parādu vai pašu kapitāla un akciju emisijas uzcenojuma beigu skaitli salīdzina ar šo pašu posteņu sākuma pozīciju. Jāņem vērā arī tādu pamatkapitāla izmaiņu ietekme, kas nav saistītas ar naudas plūsmām (piemēram, parāda kapitalizāciju nedrīkst iekļaut pamatkapitāla palielinājuma naudas plūsmās).

Finansēšanas darbības naudas plūsma – piemērs

	2019 EUR	2018 EUR
Finansēšanas darbības naudas plūsma		
Ieņemumi no akciju un obligāciju emisijas vai kapitāla līdzdalības daļu ieguldījumiem	100	-
Saņemtie aizņēmumi	-	190
Saņemtās subsīdijas, dotācijas, dāvinājumi vai ziedoņumi	-	100
Izdevumi aizņēmumu atmaksāšanai	(190)	(120)
Izdevumi nomāta pamatlīdzekļa izpirkumam	-	(80)
Izmaksātās dividendes	-	(100)
Finansēšanas darbības neto naudas plūsma	(90)	(10)

Kam jāpievērš uzmanība, interpretējot naudas plūsmas rādītājus?

Analizējot naudas plūsmas rādītājus, finanšu teorija iesaka izvērtēt šādus jautājumus:

- Kāds ir kopējais naudas līdzekļu pieaugums/samazinājums?
- Kādas ir naudas plūsmu būtiskās sastāvdaļas? Vai tās ir pozitīvas vai negatīvas?
- Kādas ir esošās naudas plūsmas salīdzinājumā ar plānotajām?
- Vai pamatdarbība ir galvenais naudas ieplūšanas virziens un vai tā spēj segt ieguldīšanai un finansēšanai nepieciešamos līdzekļus?
- Vai ieguldīšanas darbība ir galvenais naudas aizplūšanas virziens?
- Vai finansēšanas darbību izmanto, lai finansētu iegādi?

Šie jautājumi sniedz informāciju par uzņēmuma finanšu stāvokli un likviditāti. Papildus šāda veida analīzei iesaka izmantot arī tādus rādītājus kā –

- atgūtā nauda pret izmantoto kapitālu,
- pamatdarbībā gūto naudas līdzekļu attiecība pret kopējiem parādiem,
- pamatdarbībā gūto naudas līdzekļu attiecība pret kapitālieguldījumiem

(ar pamatdarbībā gūtajiem naudas līdzekļiem saprotot pamatdarbības neto naudas plūsmu).

Atgūto naudu pret izmantoto kapitālu aprēķina šādi:

$$\text{pamatdarbībā gūtie naudas līdzekļi} / (\text{kopējie aktīvi} - \text{saistības}) \times 100\%$$

Šis rādītājs palīdz uzņēmumam izvērtēt, cik lielā mērā vienā gadā nopelnītais sedz īpašnieku ieguldījuma apjomu uzņēmumā, faktiski norādot uz ieguldījuma rentabilitāti.

Pamatdarbībā gūto naudas līdzekļu attiecību pret kapitālieguldījumiem aprēķina šādi:

pamatdarbībā gūtie naudas līdzekļi / kopējie kapitālieguldījumi x 100%

Šī attiecība parāda, cik lielā mērā pamatdarbība sedz nepieciešamos kapitālieguldījumus, faktiski parādot, vai uzņēmums spēj paša spēkiem atjaunot savu aktīvu bāzi, kā arī jaujot plānot nepieciešamos papildu aizņēmumus.

Pamatdarbībā gūto naudas līdzekļu attiecību pret kopējiem parādiem aprēķina šādi:

pamatdarbībā gūtie naudas līdzekļi / kopējie parādi x 100%

Šis rādītājs sniedz informāciju par uzņēmuma spēju segt iepriekš saņemtos aizņēmumus no pamatdarbības ieņēmumiem un labi parāda, vai pamatdarbības naudas plūsma nodrošinās iespēju norēķināties par aizdevumiem noteiktajos termiņos.

Prakse un pieredze rāda, ka uzņēmumi, kas regulāri seko līdzi savai naudas plūsmai un izmanto to ilgtermiņa plānošanā, sekmīgāk tiek galā ar likviditātes plānošanu, t.i., tie laikus apzinās nepieciešamos finanšu resursus un savas faktiskās iespējas, kā arī spēj laikus novērst iespējamu naudas līdzekļu iztrūkumu.